

Rapport til Pressens Uddannelsesfond:

IRE (Investigative Reporters and Editors) er en årlig konference om undersøgende journalistik, der hvert år afholdes i juni i en amerikansk storby. Konferencen strækker sig fra torsdag til søndag, og kan på en måde sammenlignes med Fagfestival i Danmark, hvor en lang række oplægsholdere fra hele verden giver indblik i forskellige metoder indenfor genren og præsenterer konkrete projekter, de arbejdet med. Men til forskel fra Fagfestival fokuserer IRE udelukkende på den undersøgende journalistik.

Jeg har tidligere deltaget i IRE i 2016, da konferencen blev afholdt i New Orleans, og de gode oplevelser fra dengang gav mig lyst til at deltage i konference igen i år, hvor den fandt sted i Houston på et Marriott-hotel.

I år var der 175 forskellige oplæg fra torsdag til søndag, og jeg vil herunder give et lille resumé af de oplæg, som jeg fagligt fik mest ud af.

Amerikansk rets-database:

PACER er en omfattende database over næsten alle amerikanske retssager, og jeg har faktisk længe haft adgang til at bruge den, men når man ikke dækker det område på daglig basis, er den svær at navigere i.

Derfor prioriterede jeg dette oplæg med Seamus Hughes, som forsker ved The George Washington University og som i de senere år har hjulpet amerikanske medier med at bryde adskillige terror-relaterede historier, fordi han har udviklet en god forståelse af, hvordan databasen virker.

Seamus Hughes gennemgik databasens muligheder skridt for skridt og viste konkrete søgefunktioner, man f.eks. kan bruge til finde ud af, om anklagemyndigheden i USA fører sager mod IT-firmaer, eller om nogle af de samme IT-virksomheder f.eks. har udleveret oplysninger om specifikke personer, der indgår i en retssag. Det kunne blive aktuelt for mig fremover, hvis en dansker f.eks. retsforfølges i USA, eller hvis anklagemyndigheden i USA fører en sag mod et dansk firma.

Kultivering af kilder:

Et af de oplæg, jeg havde set mest frem, fordi en af paneldeltagerne, Lindsay Moran, har mere end 20 års erfaring fra den amerikanske efterretningstjeneste, CIA, og dermed har et indgående kendskab til kildearbejde. I dag arbejder hun for en miljøorganisation.

Hendes pointe i oplægget var, at de metoder, som medier og efterretningstjenester bruger i arbejdet med fortrolige kilder, minder en del om hinanden. Hun beskrev, hvordan efterretningstjenester opererer med "The recruitment cycle", som er en omfattende proces, hvor man først spotter og vurderer en potentiel kilde for at se, hvilke svagheder vedkommende har og som en tjeneste evt. kan udnytte for at få personen til at levere efterretninger. Derudover talte hun om vigtigheden af at have klare aftaler med sine kilder om, hvordan man kommunikerer – enten krypterede apptjenester, breve eller fysiske møder.

I samme panel deltog også den svenske journalist Ali Fegan fra SVT, som på konferencen modtog en pris for projektet "Deceptive diplomacy", der handler om, hvordan FN havde tilbageholdt afgørende oplysninger om et mord på to FN-diplomater.

Ali Fegan fortalte, hvordan fysiske breve rent faktisk havde været et vigtigt element i hans arbejde for at lirke centrale kilder op, og han gav konkrete tips til, hvordan breve kunne formuleres.

Hold projektet i live med ekko'er:

Et af de oplæg, jeg fik overraskende meget ud af, handlede om, hvordan man holder sin historie i "live."

Tesen er, at undersøgende journalister har en tendens til at slippe projektet eller historien, efter at den er publiceret, fordi man efter flere ugers intens research og forberedelse er træt, og at man stiller sig tilfreds med, at man har nået sit mål med at udkomme.

Men ifølge Andrew Finlayson, der har årtiers erfaring med undersøgende TV-journalistik, er det helt afgørende, at reportere også tænker i hvilke ekko'er, der kan forlænge historiens levetid.

Et ekko er i princippet i en opfølgning, og Andrew Finlayson forklarede, at det ofte ikke behøver at være en ny stor afsløring. Et ekko kan være en web-version af historien, hvis TV er den primære platform. Et ekko kan også være et sammendrag af læsernes kommentarer til historien, eller det kan også være et indslag eller en gennemgang, der går i dybden med, hvordan journalisterne rent metodemæssigt har afdækket sagen – 'behind the scenes'.

Ekko'erne kan forlænge projektets levetid og tiltrække nye kilder, som har mere viden, og en vedvarende dækning af en given sag kan lægge pres på beslutningstagere, der bør forholde sig til historierne og reagere, forklarede Andrew Finlayson.

Opsummering:

Ovenstående er tre korte resuméer af de 20 forskellige oplæg, jeg deltog i henover weekenden, men noget af det rigtige gode ved IRE er, at alle oplægsholdere laver "tipsheets" fra deres oplæg, som efterfølgende deles online på IREs hjemmeside, og derfor kan alle læse med på de andre oplæg, selv om man ikke deltog.

Dermed går man ikke helt glip af noget, hvis man prioriterede et andet oplæg på det tidspunkt, og jeg har efterfølgende downloadet næsten alle tipsheets fra de 175 oplæg.

USA og den offentlige forvaltning er langt mere transparent, hvad angår personlige oplysninger, og udfordringen ved IRE-konferencen er derfor, at man som dansk journalist ikke har adgang til samme informationer i Danmark, og derfor kan flere af projekterne ikke overføres til en dansk kontekst.

Ikke desto mindre vil jeg helt klart anbefale konferencen til andre danske journalister, fordi variationen af oplæg er så bred, og det er virkelig inspirerende at blive præsenteret for konkrete projekter og høre om journalisternes forskellige arbejdsmetoder.

Samtidig gør IRE-organisationen et stort arbejde for at samle journalister fra hele verden i forskellige netværk, som man efterfølgende kan trække på og samarbejde med.

IREs hjemmeside: <https://www.ire.org/>

Tipsheets: <https://www.ire.org/events-and-training/conferences/ire-2019/tipsheets-speaker-presentations>

